

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**76-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

ТОМ 2

14 травня – 23 травня 2024 р.

КОНФЛІКТИ В КОЛЕКТИВІ: ПСИХОЛОГІЧНІ ПРИЧИНИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Конфлікт – особливий вид взаємодії, в основі якого лежать протилежні і несумісні цілі, інтереси, типи поведінки людей та соціальних груп, які супроводжуються негативними психологічними проявами.

Для наявності конфлікту потрібні три умови:

1. Конфліктна ситуація – ситуація, що характеризується протистоянням двох або більше сторін, які мають несумісні цілі, інтереси, позиції.

2. Учасники конфлікту – суб'єкти, чий інтереси зачіпає конфліктна ситуація. Водночас наявність самої конфліктної ситуації часом недостатньо, якщо, наприклад, сторони налаштовані миролюбно.

3. Привід для конфлікту, тобто така зовнішня обставина, що виступає «спусковим механізмом», який породжує розвиток подій.

Причини конфлікту – явища, події, факти, ситуації, що передують конфліктові та викликають його за певних умов діяльності суб'єктів соціальної взаємодії.

Причин загострення конфліктів в організації може бути багато, оскільки колектив за своїм складом завжди неоднорідний за статтю, віком, рівнем освіти та культури, світосприйняттям тощо.

У випадку виникнення конфліктів потрібно розуміти причин їх виникнення: 1) недостатнє спілкування та відсутність взаєморозуміння; 2) різниця в цілях, планах, інтересах, оцінках; 3) відсутність співчуття потребам та бажанням інших людей; 4) відсутність зворотного зв'язку; 5) комунікативні бар'єри тощо.

Шляхи вирішення конфліктів зводяться до п'яти варіантів типу поведінки, що має вибрати конкретна людина за появи перших симптомів конфліктної ситуації:

1) ухилення, за якого людина, передбачаючи наперед загострення ситуації, прагне уникати дій, які провокують інцидент;

2) згладжування – тип поведінки, який має багато спільного з попереднім варіантом (ухилення); разом із тим не помічаються ознаки майбутнього конфлікту, відбувається активна профілактика його вияву, ліквідовуються чи завуальовуються суперечності сторін;

3) примус – контроль над ситуацією та регулювання її розвитку; за небажаного напряму розвитку конфлікту особа, яка наділена владою та повноваженнями, втручається та силовими методами впливає на ситуацію, спрямовує конфлікт у бажане русло;

4) компроміс – тимчасове чи нейтральне вирішення проблеми, що умовно задовольняє всі сторони, які беруть участь у конфлікті;

5) вирішення конфлікту – найбільш бажаний та радикальний шлях розвитку ситуації; сторони детально ознайомлюються з аргументацією як «за», так і «проти», йдуть на взаємні поступки, вузлові питання вирішують колективним ухваленням рішень.

Отже, конфлікти в колективі є невід'ємною частиною робочого середовища і можуть мати як позитивний, так і негативний вплив на продуктивність та добробут співробітників. Психологічні причини конфліктів часто включають у себе різні відмінності в особистості, цінностях, потребах і сприйнятті ситуацій. Недостатня комунікація, нечіткість ролей та відповідальності, конкуренція та стрес також можуть бути факторами, що призводять до конфліктів. В цілому, ефективне управління конфліктами в колективі вимагає комплексного підходу, що базується на сприянні взаєморозумінню, співпраці та розвитку психологічної гнучкості співробітників.

Література

1. Здойма А.М. Вміння вирішувати конфлікти в колективі як важливий аспект діяльності сучасного менеджера [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/11_EISN_2011/Economics/6_85134.doc.htm

УДК 316.342

*М.П.Нікітенко, студентка гр.202-ФП
Науковий керівник – О.М.Тур, д.пед.н., професорка
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

КОНФЛІКТИ В СІМ'Ї: ПСИХОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

У сучасному українському суспільстві шлюб переживає період трансформації, коли чоловіки та жінки мають різні уявлення про ідеальний тип сім'ї та розподіл сімейних ролей за статтю. Усе це призводить до того, що союз партнерів з протилежними орієнтаціями впливає на тип сімейних відносин. Тому конфліктні ситуації щодо сімейних ролей і звуження меж їх виконання є причиною незадоволеності особистісних потреб членів сім'ї, що призводить до рольового перевантаження і конфлікту всередині сім'ї.

Сімейні конфлікти – це поширене явище, яке може негативно впливати на емоційний стан, психічне здоров'я та загальне благополуччя членів сім'ї. Розуміння психологічних механізмів конфліктів та вміння їх